

74-åriga Anders Jacobsson, f d mjölnare, vid Stora Åby kvarn som han drivit från 1960. Ev blir den inom kort sommarbostad, och hela verksamheten lär då upphöra vid vattenfallet i St Åby.

St Åby-mjöltnare byggde kvarnhjul åt Mjölby stad

Då Mjölby stad i sommar firar 50-årsjubileum kommer en gammal kvarn att vara ett nytt inslag i stadsbilden. Den finns sedan en tid tillbaka på plats i hembygdsparken, men kommer inte att vara funktionsduglig förrän i sommar. En av männen bakom verket är 74-åriga f d mjölnaren Anders Jacobsson, Stora Åby kvarn, Ödeshög. Han anlätades för att bygga ett helt nytt kvarnhjul då det gamla multnat bort. Jacobsson var nämligen den ende man kände till som kunde klara av ett sådant bygge.

Kvarnen i hembygdsparken har kommit dit genom en byggmästare Skölds försorg, vilken

skänkt den till Mjölby stad inför jubileet. Ett problem för staden var dock att ett nytt kvarnhjul ca 4 m högt, måste byggas innan kvarnen kunde tas i bruk, och de som har färdigheter på detta område växer minsann inte på trä. En lantbrukare i Svanshals är dock med i Mjölby hembygdsförenings styrelse och kände till en f d mjölnare i Stora Åby vilken tidigare varit med om vattenhjulsbyggen.

Anders Jacobsson berättar att han visserligen varit med om det för, men det var första gången han byggde ett vattenhjul alldeles på egen hand. Delarna snickrade han upp i sin egen verkstad hemma i St Åby och monterade sedan upp dem på kvarnen. Axeln och de övriga primära delarna i kvarnen var väl i behållna så det var bara att sätta dit hjulet. Innan kvarnen kan tas i bruk återstår dock att byta en del kuggjul samt att göra småjusteringar.

Jacobssons livshistoria handlar mest om kvarnar.

— Jag föddes vid ett vattenfall, växte upp vid ett, har hållit på med kvarnar i hela mitt liv och tänker fortsätta med det så länge jag lever. Blir det inte

här i St Åby så kommer jag nog att hitta någon annan kvarn.

Jacobssons far var kvarnbyggmästare och han fick följaktligen lära sig gebitet i unga år. Vid 14 års ålder skötte han på egen hand en kvarn i Kisa. Han var sedan mjölnare i Västra Ryd i sju år. Dagsläget gjorde det dock efter hand omöjligt att livnära sig på ett liv i mjöl och han slutade 1936 upp med denna verksamhet. I Växjötrakten startade han istället en snickerirörelse och han drev ett mindre sågverk till 1960.

Vid sin pensionering flyttade han upp och köpte den nedlagda kvarnen i Stora Åby. Han byggde om den och satte åter rulljans på vattenhjulen. Nu använder han den kraft han får ut av vattnet till sin hobbyutövning, alltså snickeriarbeten. Han gör dörrar, skåp, hyllor m m, och har fått uppdrag av flera lantbrukare i trakten.

I sommar far han väl till Mjölby och inspekterar sitt verk. Då lär det fyra meter höga hjulet vara i rörelse, allt till förmöjelse för stadsbor och turister. Om man håller trähjulet fuktigt för jämnan bör det hålla många år, ca 50, gissar Anders Jacobsson.

awe

